

สถานะการเจรจาปัจจุบัน

ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค

(Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP)

1. ความเป็นมา

ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) เป็นการพัฒนามาจากแนวคิด ASEAN+3/ASEAN+6 ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ของอาเซียน ภายใต้ AEC Blueprint ที่อาเซียนต้องการรักษาบทบาทในการเป็นศูนย์กลาง (ASEAN Centrality) ขับเคลื่อนการรวมกลุ่มเศรษฐกิจที่ใหญ่ขึ้นในภูมิภาค โดยเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2012 ผู้นำอาเซียนและประเทศคู่เจรจา 6 ประเทศ (ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์) ได้ออกปฏิญญาร่วม (Joint Declaration) เพื่อประกาศให้มีการเริ่มเจรจาอย่างเป็นทางการในปี 2013 และตั้งเป้าให้สรุปผลในปี 2015 อย่างไรก็ตาม การเจรจายืดเยื้อจนกระทั่งปี 2019 ซึ่งเป็นปีที่ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมอาเซียนและประธานการประชุม RCEP โดยสมาชิก RCEP ทั้ง 15 ประเทศ สามารถปิดการเจรจาจัดทำความตกลงฯ ทั้ง 20 บท และการเจรจาเปิดตลาดในส่วนที่สำคัญได้ทุกประเด็น และเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2020 รัฐมนตรีของ 15 ประเทศได้ลงนามความตกลงฯ ในการประชุม RCEP Summit ครั้งที่ 4 ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยมีผู้นำเข้าร่วมเป็นสักขีพยาน ทั้งนี้ ความตกลง RCEP ยังคงเปิดให้อินเดียกลับมาเข้าร่วมได้ในฐานะประเทศสมาชิกดั้งเดิม

2. หลักการของการเจรจา

หลักการทั่วไปและวัตถุประสงค์ของการเจรจาจัดทำความตกลง RCEP (Guiding Principles and Objectives for Negotiating the Regional Comprehensive Economic Partnership) คือ ให้เป็นความตกลงที่ทันสมัยและมีคุณภาพสูงบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน ครอบคลุมการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและทางเทคนิค ทรัพย์สินทางปัญญา การแข่งขัน การระงับข้อพิพาท และประเด็นอื่นๆ ที่เห็นพ้องกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สอดคล้องกับกฎกติกาภายใต้ความตกลงขององค์การการค้าโลก

2.2 สร้างผลประโยชน์เพิ่มเติมจากความตกลงการค้าเสรีอาเซียนกับประเทศคู่ภาคีที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยตระหนักถึงระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันระหว่างประเทศสมาชิก และให้ความยืดหยุ่นที่เหมาะสมแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศด้อยพัฒนา

2.3 ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกและความโปร่งใสทางการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน รวมทั้งส่งเสริมการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานภายในภูมิภาคและตลาดโลก

2.4 ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและขีดความสามารถเพื่อลดช่องว่างความแตกต่างของการพัฒนา

2.5 ส่งเสริมความร่วมมือด้านประเด็นอื่นที่มีบทบาทต่อการค้ายุคใหม่ อาทิ ทรัพย์สินทางปัญญา การแข่งขัน รวมทั้งเปิดโอกาสให้พิจารณาประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการค้า อาทิ สิ่งแวดล้อม การจัดซื้อจัดจ้าง โดยรัฐ และแรงงาน โดยคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงทางธุรกิจ

2.6 เปิดโอกาสให้ประเทศอื่น ๆ ที่สนใจเข้าร่วมได้ในภายหลัง

3. กลไกการเจรจา

3.1 การเจรจาจัดทำความตกลง RCEP มีหลายระดับ ทั้งในระดับผู้นำ ระดับรัฐมนตรี และระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสหรือคณะกรรมการเจรจา (Trade Negotiating Committee: TNC) ซึ่งเป็นกลไกหลักในการเจรจา และมีคณะทำงาน/คณะทำงานย่อย/คณะทำงานเฉพาะกิจรวม 17 คณะ ประกอบด้วยคณะทำงานด้านต่างๆ จำนวน 9 คณะ และคณะทำงานย่อยซึ่งอยู่ภายใต้คณะทำงาน ได้แก่

3.1.1 คณะทำงานด้านการค้าสินค้า

- 1) คณะทำงานย่อยด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้า
- 2) คณะทำงานย่อยด้านพิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า
- 3) คณะทำงานย่อยด้านมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง
- 4) คณะทำงานย่อยด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช
- 5) คณะทำงานย่อยด้านการเยียวยาทางการค้า
- 6) คณะทำงานเฉพาะกิจด้านกฎถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า

3.1.2 คณะทำงานด้านการค้าบริการ

- 1) คณะทำงานย่อยด้านบริการโทรคมนาคม
- 2) คณะทำงานย่อยด้านบริการทางการเงิน

3.1.3 คณะทำงานด้านการลงทุน

3.1.4 คณะทำงานด้านกฎหมายและสถาบัน

3.1.5 คณะทำงานด้านทรัพย์สินทางปัญญา

3.1.6 คณะทำงานด้านการแข่งขัน

3.1.7 คณะทำงานด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

3.1.8 คณะทำงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

3.1.9 คณะทำงานด้านการจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ

3.2 ในช่วงหลังการลงนาม ได้มีการปรับ TNC เป็นคณะกรรมการร่วม RCEP ชั่วคราว (Interim RCEP Joint Committee: IJC) เพื่อหาข้อสรุปประเด็นเตรียมการรองรับการมีผลใช้บังคับและการปฏิบัติตามพันธกรณี โดย IJC ได้สิ้นสุดภาพเมื่อมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม RCEP (RJC) หลังจากที่มีความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ

3.3 ภายหลังความตกลง RCEP มีผลใช้บังคับ การประชุมคณะกรรมการร่วมความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (RCEP Joint Committee: RJC) ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25-27 เมษายน 2565 ได้มีมติให้จัดตั้งคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการร่วม RCEP จำนวน 5 คณะ ได้แก่

3.3.1 คณะกรรมการด้านสินค้า

3.3.2 คณะกรรมการด้านบริการและลงทุน

3.3.3 คณะกรรมการด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

3.3.4 คณะกรรมการด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน

3.3.5 คณะทำงานย่อยด้านกฎถิ่นกำเนิดสินค้า

4. โครงสร้างความตกลงฯ

โครงสร้างความตกลงฯ มีทั้งหมด 20 บท และ 4 ภาคผนวกแนบท้าย ได้แก่

บทที่	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ
1	บทบัญญัติเบื้องต้นและคำนิยามทั่วไป	Initial Provisions and General Definitions
2	การค้าสินค้า	Trade in Goods
3	กฎถิ่นกำเนิดสินค้า	Rules of Origin
4	พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า	Customs Procedures and Trade Facilitation
5	มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช	Sanitary and Phytosanitary Measures
6	มาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค และกระบวนการตรวจสอบและรับรอง	Standards, Technical Regulations and Conformity Assessment Procedures
7	การเยียวยาทางการค้า	Trade Remedies
8	การค้าบริการ ภาคผนวกบริการด้านการเงิน ภาคผนวกบริการโทรคมนาคม ภาคผนวกบริการวิชาชีพ	Trade in Services; <i>Annex on Financial Services, Annex on Telecommunications Services, Annex on Professional Services</i>
9	การเคลื่อนย้ายชั่วคราวของบุคคลธรรมดา	Temporary Movement of Natural Persons
10	การลงทุน	Investment
11	ทรัพย์สินทางปัญญา	Intellectual Property
12	พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์	Electronic Commerce
13	การแข่งขันทางการค้า	Competition
14	ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ	Economic and Technical Cooperation
15	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	Small and Medium Enterprises
16	การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ	Government Procurement
17	บทบัญญัติทั่วไปและข้อยกเว้น	General Provisions and Exceptions
18	บทบัญญัติเกี่ยวกับสถาบัน	Institutional Provisions
19	การระงับข้อพิพาท	Dispute Settlement
20	บทบัญญัติสุดท้าย	Final Provisions
ภาคผนวก 1	ตารางข้อผูกพันทางภาษี	Schedules of Tariff Commitments
ภาคผนวก 2	ตารางข้อผูกพันเฉพาะสำหรับบริการ	Schedules of Specific Commitments for Services
ภาคผนวก 3	ตารางข้อสงวนและมาตรการที่ไม่สอดคล้องกับพันธกรณีสำหรับบริการและการลงทุน	Schedules of Reservations and Non-Conforming Measures for Services and Investment
ภาคผนวก 4	ตารางข้อผูกพันเฉพาะด้านการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาชั่วคราว	Schedules of Specific Commitments on Temporary Movement of Natural Persons

5. ปัญหาและอุปสรรคของการเจรจา RCEP

การเจรจา RCEP มีความท้าทายค่อนข้างสูงเนื่องจาก (1) สมาชิก RCEP มีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ต่างกันค่อนข้างมาก ตั้งแต่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ประเทศกำลังพัฒนา ไปจนถึงประเทศพัฒนาแล้ว ทำให้ความคาดหวังในการเจรจาของประเทศสมาชิกมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ความตกลง RCEP มีการเปิดเสรีการค้าและการลงทุนได้อย่างมีข้อจำกัดในระดับหนึ่ง โดยสมาชิกที่มีระดับการพัฒนาและความสนใจที่ต่างกัน ทำให้มีข้อยกเว้นของตนเองเพื่อปกป้องสาขาที่อ่อนไหว (2) ประเทศคู่เจรจาบางประเทศไม่มีความตกลงการค้าเสรี (FTA) ระหว่างกัน ได้แก่ จีน-ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์-ญี่ปุ่น ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ และ จีน-อินเดีย จึงทำให้การเจรจาที่ผ่านมามีความซับซ้อนกันมากขึ้น โดยประเทศเหล่านี้มีท่าทีระมัดระวังและไม่ต้องการเปิดตลาดให้กับประเทศที่ยังไม่เคยมี FTA ระหว่างกันในระดับที่เท่ากับที่จะให้กับประเทศที่เคยมี FTA แล้ว เพราะต่างก็ไม่ต้องการเปิดตลาดให้กันในระดับสูง ที่ผ่านมาจึงเป็นความท้าทายของประเทศสมาชิก RCEP ในการหาข้อสรุปร่วมกัน

6. ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับ

6.1 ภาพรวม

6.1.1 RCEP เป็นความตกลงที่มีความทันสมัยและมีมาตรฐานสูง ครอบคลุมมิติทางการค้ายุคใหม่ที่หลากหลาย เอื้อประโยชน์ทางการค้าให้แก่ประเทศสมาชิกทั้ง 15 ประเทศ โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาของแต่ละประเทศ จึงช่วยเพิ่มมูลค่าการค้าและการลงทุนให้แก่ประเทศสมาชิก ลดอุปสรรคทางการค้า ปรับประสานกฎระเบียบทางการค้าระหว่างกันเพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักธุรกิจ ลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ส่งผลให้การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเข้มแข็ง รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมทางการค้าการลงทุนที่เอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาของภูมิภาค

6.1.2 อำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุนมากขึ้น: นอกจากความตกลง RCEP ได้ช่วยลดความซับซ้อนเรื่องกฎถิ่นกำเนิดสินค้า ยังมีการปรับปรุงพิธีการศุลกากรให้มีความชัดเจน รวดเร็ว โปร่งใส รวมทั้งปรับประสานกฎระเบียบและมาตรการทางการค้า ซึ่งส่งเสริมให้มีการยอมรับกฎเกณฑ์ด้านมาตรฐานต่าง ๆ ระหว่างประเทศสมาชิก นอกจากนั้นยังมีการคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่มากขึ้น และมีการอำนวยความสะดวกด้านการจดทะเบียนต่าง ๆ ในประเทศสมาชิก ซึ่งสามารถกระตุ้นการสร้างและใช้นวัตกรรมใหม่ในการประกอบธุรกิจ อีกทั้งยังสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำธุรกิจ รวมถึงเพิ่มช่องทางให้กับ SMEs ในการได้รับข้อมูล ประสิทธิภาพและความรู้ที่จำเป็นต่อการเข้าถึงตลาดของประเทศสมาชิก ซึ่งสามารถนำไปสู่การขยายตัวทางการค้าและการลงทุนภายในภูมิภาค

6.1.3 พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสมาชิก: ความตกลง RCEP มีการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานกฎระเบียบทางการค้าให้มีความสากล รวมทั้งสร้างเสริมศักยภาพในการใช้ประโยชน์จากความตกลงฯ โดยเฉพาะส่งเสริมการทำความร่วมมือให้ SMEs สามารถเชื่อมโยงเข้าถึงเครือข่ายการผลิตในภูมิภาค สนับสนุนการเผยแพร่กฎหมายและกฎระเบียบด้านการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดซื้อจัดจ้าง

โดยรัฐ และทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้มีความโปร่งใส ง่ายต่อการเข้าถึงของผู้ประกอบการ รวมถึงการทำความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การเปลี่ยนแปลงกฎหมาย และการพัฒนาขีดความสามารถที่เกี่ยวข้อง

6.2 ประเทศไทย: ความตกลง RCEP ช่วยสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทยในการส่งออกสินค้า บริการและการลงทุน ในตลาดการค้าที่ใหญ่ขึ้น นอกจากนั้นผู้ประกอบการไทยยังสามารถสรรหาวัตถุดิบการผลิตที่มีความหลากหลายทั้งด้านคุณภาพและราคาจากประเทศสมาชิก เกิดการขยายเครือข่ายภาคการผลิต และการกระจายสินค้าภายในภูมิภาค ตลอดจนเชื่อมโยงสินค้าและบริการของไทยเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลก ด้วยเหตุผล ดังนี้

6.2.1 ตลาดขนาดใหญ่ขึ้น: ประเทศสมาชิก RCEP เป็นตลาดการค้าการลงทุนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก ประกอบด้วย 15 ประเทศ (อาเซียน 10 ประเทศ ออสเตรเลีย จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และนิวซีแลนด์) มีประชากรรวมกันกว่าสองพันล้านคน หรือประมาณหนึ่งในสามของประชากรโลก รวมทั้งมี GDP ประมาณหนึ่งในสามของ GDP โลก ทั้งนี้ การค้าของไทยกับประเทศต่างๆ ในโลกในปีที่ผ่านมา ร้อยละ 53 อยู่ในตลาดของประเทศสมาชิก RCEP

6.2.2 ความตกลง RCEP ช่วยสร้างแต้มต่อให้กับสินค้าไทยในตลาด RCEP ได้มากกว่า FTA ที่ไทยมีอยู่ในปัจจุบัน: ประเทศสมาชิก RCEP ได้ยกเลิกภาษีนำเข้าที่เก็บกับสินค้าไทย จำนวน 39,366 รายการ โดยลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ทันที จำนวน 29,891 รายการ นอกจากนั้นในส่วนของจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้มีการลดและยกเลิกภาษีกับสินค้าที่ส่งออกจากไทยเพิ่มเติมจาก FTA ที่มีอยู่ เช่น ผลไม้สด/แปรรูป สินค้าประมง ยางพารา/ผลิตภัณฑ์ยาง รถยนต์/ส่วนประกอบ พลาสติก เคมีภัณฑ์ ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้า และคอมพิวเตอร์/ส่วนประกอบ เป็นต้น

6.2.3 พิธีการศุลกากรที่ง่ายขึ้นและการอำนวยความสะดวกทางการค้ามีมากขึ้น: ได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาในความตกลง RCEP ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการค้าในปัจจุบันมากกว่า FTA ฉบับก่อนหน้า รวมทั้งช่วยลดความยุ่งยากและซับซ้อน เช่น การกำหนดเวลาตรวจปล่อยสินค้า ณ ด่านศุลกากร สำหรับสินค้าเร่งด่วนและนำเข้าเสี่ยงง่าย ซึ่งกำหนดให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายใน 6 ชั่วโมง และสินค้าทั่วไปภายใน 48 ชั่วโมง เป็นต้น จึงทำให้ผู้ประกอบการที่พึ่งพาการนำเข้า-ส่งออกสามารถวางแผนล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำมากขึ้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถยื่นเอกสารและข้อมูลเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ก่อนที่สินค้าจะมาถึงได้อีกด้วย

6.2.4 แนวปฏิบัติด้านมาตรฐานสินค้ามีความชัดเจนมากขึ้น ทั้งในเรื่องมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช รวมทั้งมาตรฐาน กฎระเบียบทางเทคนิค ตลอดจนกระบวนการตรวจสอบและรับรอง: ประเทศสมาชิก RCEP ได้ตกลงร่วมกันให้มีข้อผูกพันที่มีรายละเอียดแนวทางการปฏิบัติของประเทศผู้นำเข้าที่ชัดเจนมากกว่าความตกลงว่าด้วยการใช้บังคับมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) และความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) ภายใต้องค์การการค้าโลก รวมทั้งภายใต้ FTA ฉบับอื่นๆ ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยในการเข้าถึงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้า และช่วยให้สามารถส่งออกสินค้าไปยังตลาดของประเทศสมาชิก RCEP ได้สะดวกขึ้น ในขณะเดียวกัน ความตกลงฯ ระบุว่าประเทศผู้นำเข้าจะต้องให้ข้อมูลอย่างทันทั่วถึงตามกำหนดเวลาในกรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น

6.2.5 การเพิ่มโอกาสของภาคธุรกิจไทยในการขยายห่วงโซ่อุปทานจากการสะสมถิ่นกำเนิดในภูมิภาค: ความตกลง RCEP ได้เพิ่มทางเลือกให้ผู้ประกอบการไทยสามารถนำวัตถุดิบจากประเทศสมาชิกที่มีมากถึง 15 ประเทศมาผลิตและส่งออกไปยังตลาด RCEP โดยได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษี และการใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้าเดียวกันในแต่ละสินค้า ซึ่งสามารถลดต้นทุนและความยุ่งยากในการบริหารจัดการ เช่น ในกรณีที่ขาดแคลนวัตถุดิบ ผู้ผลิตน้ำผลไม้จากไทยสามารถซื้อวัตถุดิบที่มีถิ่นกำเนิดในประเทศสมาชิก RCEP ทั้ง 14 ประเทศเข้ามาผลิตและส่งไปจำหน่ายแก่สมาชิก RCEP อื่นๆ โดยได้สิทธิในการลดภาษีนำเข้า ในลักษณะเดียวกัน วัตถุดิบพื้นฐานหลายชนิดของไทยก็มีแนวโน้มที่จะเป็นที่ต้องการมากขึ้น อาทิ แป้งมันสำปะหลัง ซึ่งสมาชิก RCEP ทั้ง 14 ประเทศสามารถซื้อไปผลิตเป็นเส้นก๋วยเตี๋ยว หรืออาหารที่สามารถผลิตเป็นยางวัลแคนซ์ รวมถึงผลไม้ต่างๆ ที่ประเทศสมาชิกอื่นๆ อาจซื้อไปเป็นวัตถุดิบในการแปรรูปมากขึ้น

6.2.6 กฎถิ่นกำเนิดสินค้ามีความชัดเจนและตรงกระบวนการผลิตจริงมากขึ้น: ความตกลง RCEP เป็น FTA ฉบับแรกของอาเซียนที่มีการจัดทำกฎถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้ากับทุกรายการสินค้า เพื่อให้สะท้อนกระบวนการผลิตที่แท้จริง และได้รับสิทธิการยกเว้นภาษีศุลกากร ทั้งนี้ สินค้าที่ไทยได้ประโยชน์เพิ่มขึ้นจากกฎถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้าภายใต้ความตกลง RCEP มี อาทิ อาหารปรุงแต่ง อาหารสัตว์เลี้ยง รongเท้าเหล็ก/ผลิตภัณฑ์จากเหล็ก รวมถึงปลาทุ่นำกระป๋อง ซึ่งไทยนำเข้าวัตถุดิบส่วนใหญ่มาจากนอกภูมิภาค ดังนั้น การมีกฎถิ่นกำเนิดสินค้าเฉพาะจึงช่วยให้สินค้าเหล่านี้ผ่านเกณฑ์ถิ่นกำเนิดและได้รับสิทธิการลดภาษีนำเข้าได้ง่ายขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับ FTA ก่อนหน้า เช่น ไทย-ญี่ปุ่น อาเซียน-ญี่ปุ่น และอาเซียน-เกาหลีใต้ ที่จำกัดให้วัตถุดิบต้องมาจากประเทศภาคีด้วยกัน

6.2.7 RCEP สร้างโอกาสในการขยายตลาดการค้าบริการและการลงทุนในไทยและภูมิภาคมากขึ้น: ความตกลงฯ กำหนดให้ประเทศสมาชิกลดหรือยกเลิกกฎระเบียบและมาตรการที่เป็นอุปสรรคต่อธุรกิจบริการและการลงทุนระหว่างกัน เช่น ข้อกำหนดเรื่องสัดส่วนผู้ถือหุ้นต่างชาติ เงื่อนไขด้านสัญชาติของผู้ให้บริการ ข้อจำกัดในด้านประเภทของผู้ให้บริการ รวมทั้งข้อจำกัดด้านสัดส่วนและสัญชาติของกรรมการบริหาร ซึ่งทำให้นักลงทุนจากประเทศสมาชิกไม่ถูกเลือกปฏิบัติ โดยสามารถให้บริการหรือเข้าไปลงทุนในประเทศสมาชิกได้สะดวกยิ่งขึ้น จึงช่วยดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ และต่อยอดเป้าหมายการส่งเสริมอุตสาหกรรม New S-Curve ตามนโยบายรัฐบาล

7. สถานะความตกลงฯ/การเจรจา ปัจจุบัน (ณ เดือนมิถุนายน 2024)

7.1 ความตกลง RCEP มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2022 กับสมาชิก 11 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน 7 ประเทศ (บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม) และนอกอาเซียน 4 ประเทศ (จีน ญี่ปุ่น นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย) รวมทั้งมีผลใช้บังคับกับประเทศอื่นๆ ตามลำดับ ได้แก่ เกาหลีใต้ (1 กุมภาพันธ์ 2022) มาเลเซีย (18 มีนาคม 2022) อินโดนีเซีย (2 มกราคม 2023) และฟิลิปปินส์ (2 มิถุนายน 2023) ทำให้ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับกับประเทศสมาชิกผู้ก่อตั้งทั้ง 15 ประเทศ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2023

7.2 หน่วยงานสนับสนุนความตกลง RCEP (RCEP Support Unit) เริ่มการดำเนินงานเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2024 ซึ่งมีนาย Taufiq Arfi Wargadalam สัญชาติอินโดนีเซียทำหน้าที่ผู้อำนวยการบริหาร

(Executive Director) โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ตึก Heritage Building ภายในสำนักงานเลขาธิการอาเซียน
ณ กรุงจาการ์ตา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย

7.3 กระบวนการรับสมาชิกใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามพันธกรณีความตกลงข้อ 20.9 เรื่องภาคยานุวัติ
ปัจจุบันภาคี RCEP อยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำกระบวนการรับสมาชิกใหม่ โดยคณะกรรมการร่วม RCEP
(RJC) สามารถหาข้อสรุปเรื่องเอกสารกระบวนการรับสมาชิกใหม่ได้แล้ว และอยู่ระหว่างการสรุปเรื่องร่าง
ขอบเขตการดำเนินการ (TOR) ของคณะทำงานพิจารณาสมาชิกใหม่ (Accession Working Group)
ทั้งนี้ ปัจจุบันมีประเทศ/เขตศุลกากรอิสระแสดงความจำนงเข้าร่วมความตกลงฯ จำนวน 4 ประเทศ
ประกอบด้วย ฮองกง ซิลี ศรีลังกา และบังกลาเทศ

สำนักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
มิถุนายน 2024